

Bořiči podvodů se vrhli na řecké smlouvy zahrnující 2,5 miliardy EUR z fondů EU na obnovu

 politico.eu/article/fraud-busters-swoop-greece-contract-involve-e2-5-billion-eu-recovery-fund-cosmote-vodafone-nova/

1. Zprávy
2. Finanční služby

Vyšetřování poškodilo reputaci postpandemické podpory EU poté, co policie zatkla více než 20 podezřelých spojených s údajným podvodem v Itálii ve výši 600 milionů eur.

POLITICO^{PRO} Volný článek obvykle vyhrazený pro předplatitele

Vyšetřovatelé provedli razii v kancelářích tří telekomunikačních firem v zemi – Cosmote, Vodafone a Nova – a také pěti IT společnostmi a dvou poradenských společnostmi. | Aris Messinis/AFP přes Getty Images

10. dubna 2024 20:21 SEČ

Autor Nektaria Stamouli

ATÉNY – Úřady vyšetřují obvinění z podvodu související se způsobem, jakým bylo 2,5 miliardy eur z fondů EU přiděleno pouze 10 společnostem v Řecku, může odhalit POLITICO.

Kanceláře tří telekomunikačních firem v zemi – Cosmote, Vodafone a Nova – a také pěti IT společnostmi a dvou poradenských společnostmi byly minulý měsíc napadeny vyšetřovateli řecké komise pro hospodářskou soutěž. Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) také zahájil vyšetřování, potvrdil.

Vyšetřování je poslední ranou pro důvěryhodnost fondu EU na obnovu po pandemii, původně v hodnotě 723 miliard eur, který poskytuje půjčky a granty 27 zemím bloku. Minulý týden policie zatkla více než 20 podezřelých v Itálii, Rakousku, Rumunsku a na Slovensku spojených s údajným spiknutím s cílem podvést fond v Itálii o 600 milionů eur.

Řecké vyšetřování se soustředí na postupy veřejných zakázek, kde se společnosti údajně dohodly, aby se vyhnuly soutěži více než jedné z nich o stejnou zakázku – což omezuje počet firem, které z toho měly prospěch. To mohlo vést ke zvýšení poplatků, které si mohli účtovat, a v konečném důsledku to řeckým daňovými poplatníky znemožnilo plně využít jejich peněz z EU.

S projekty v hodnotě 35,95 miliardy EUR je Řecko jedním z hlavních příjemců fondu, známého jako Nástroj na obnovu a odolnost (RRF). Podle plánu předloženého Evropské komisi jde zhruba pětina této částky na digitalizaci země .

Podle údajů z Centrálního elektronického registru veřejných zakázek bylo dosud vysoutěženo a nasmlouváno přibližně 600 digitálních projektů v hodnotě více než 2,5 miliardy eur. EPPO a řecká soutěžní komise vyšetřují, jak byly tyto projekty oceněny.

Řecká komise pro hospodářskou soutěž ve svém prohlášení uvedla , že prověřuje, zda nedošlo k porušení smlouvy EU, která „zakazuje protisoutěžní dohody a rozhodnutí sdružení podniků, která brání, omezují nebo narušují hospodářskou soutěž, jednostranné praktiky, které představují výzvu ke tajným dohodám nebo budoucí oznámení cen konkurentům a zneužití dominantního postavení.“

Vodafone a Nova potvrdily šetření soutěžní komise. „Nova a Nova ICT plně spolupracovaly s úřady a zůstávají jim k dispozici," uvedla mluvčí. Ostatní společnosti na žádosti o vyjádření nereagovaly. Kancelář řeckého premiéra ani ministerstvo rozvoje země se bezprostředně nevyjádřily.

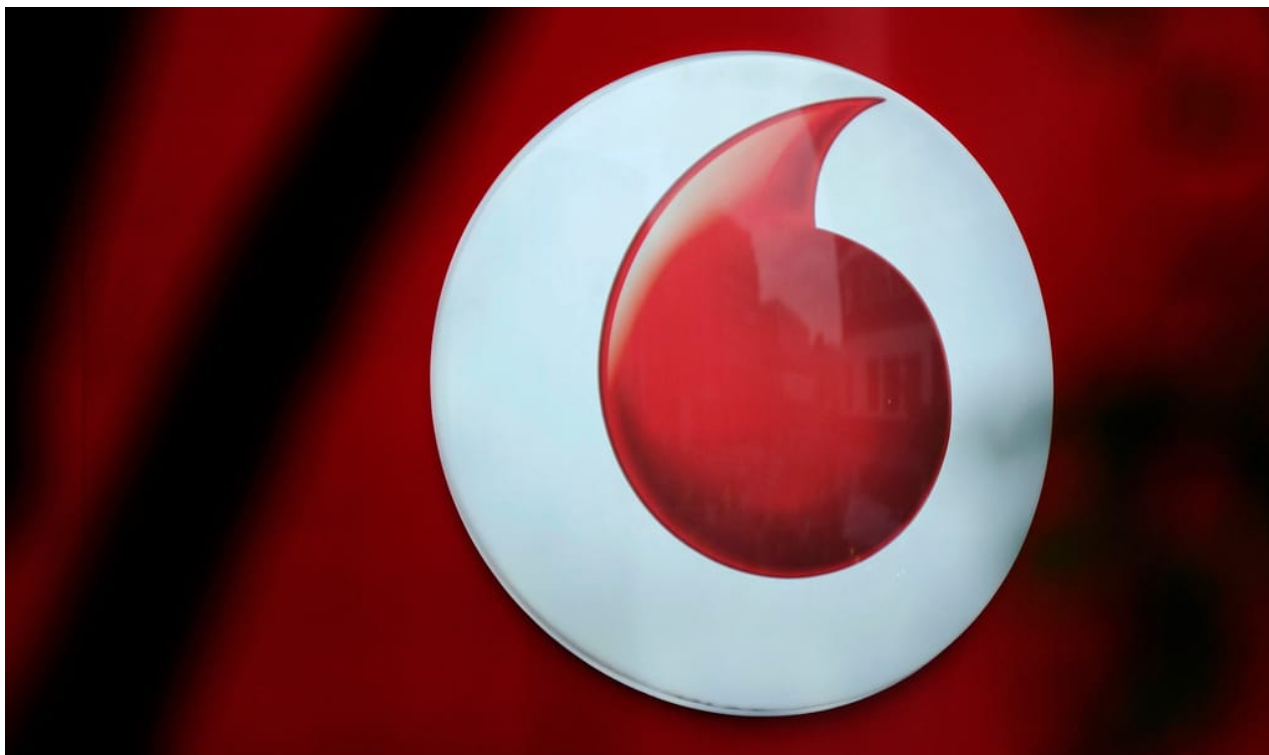
Více než jedna nabídka

Mezi nimi 10 zkoumaných společností získalo v letech 2020 až 2023 smlouvy na více než 600 projektů v technologickém sektoru, každý v hodnotě nejméně 100 000 EUR. Jen málo z těchto projektů mělo v průběhu výběrového řízení více než jednu nabídku.

Vyšetřování začalo, když European Dynamics, řecká společnost zabývající se softwarem a IT službami, podala v listopadu 2023 stížnost Evropské komisi, která dohlíží na řízení RRF, a tvrdila, že jedna veřejná soutěž byla zaujatá ve prospěch konkrétních společností .

Při prvním zveřejnění výběrové řízení stanovilo rozpočet na projekt digitální modernizace spojený s řeckým národním systémem elektronického zadávání veřejných zakázek (ESIDIS) na 44 milionů EUR, což je několikrát více, než kolik stojí národní projekt elektronického zadávání veřejných zakázek v jiných zemích EU.

Například v Irsku to stálo 4,6 milionu eur na sedm let, na Kypřu 4,5 milionu eur na devět let a 1,3 milionu eur na Maltě.

Vodafone potvrdil šetření soutěžní komise. | Carl Court/AFP přes Getty Images

Nakonec, po protestech čtyř společností, byl projekt rozdělen do dvou výběrových řízení s celkovým rozpočtem 5,7 milionů EUR a 12 milionů EUR na dva roky. Řecký stát musí také zaplatit za vybavení, softwarové licence a náklady na hosting projektu.

Objevila se také stížnost na neoprávněný přístup neoprávněných účtů k systémům ESIDIS, podle dvou úředníků se znalostí věci vyvolala otázky o důvěryhodnosti systému používaného ke správě tisíců výběrových řízení v hodnotě miliard eur.

Řecké ministerstvo pro digitální správu uvedlo, že nedošlo k žádnému porušení systému a nebyla podána žádná stížnost.

Mluvčí Komise potvrdil, že obdržela dopis od European Dynamics týkající se výběrového řízení ESIDIS a sdílela všechny relevantní informace s Evropským úřadem pro boj proti podvodům, OLAF.

„S každou informací nebo stížností, kterou obdržíme, budeme i nadále nakládat v rámci pravomocí předpokládaných ve Smlouvách EU a nařízení RRF,“ dodal mluvčí.

Úředník znalý problému řekl POLITICO, že EPPO požádal řeckou komisi pro hospodářskou soutěž o shromážděné důkazy.

Zvláštní problém Řecka

Řecko není jedinou zemí EU, kde panují obavy ohledně způsobu rozdělování těchto prostředků. Kromě zatčení v italském případě vyšetřuje OLAF možné podvody s využitím hotovosti bloku po pandemii v několika zemích EU.

Zdá se však, že problémy s veřejnými zakázkami jsou zvláštním problémem v Řecku. V zemi již dlouho panuje široká kritika způsobu, jakým se to provádí, s obviněními, že společnosti spolupracují na tom, jak a kdy se přihlásit do veřejné soutěže, místo aby jim umožnily být konkurenceschopné a nabízet lepší hodnotu za peníze.

Lidé znalí věci uvádějí neprůhledné procesy a ústupky firmám. Navzdory četným reformám, které mezinárodní věřitelé zavedli výměnou za finanční pomoc během dluhové krize země před více než deseti lety, výzkum naznačuje, že korupce se spíše zhoršila než zlepšila.

V technologickém sektoru hlásí společnosti rostoucí nespokojenost, protože se jim nedaří získat státní zakázky, zatímco jiné, některé velmi malé velikosti, získaly projekty v hodnotě desítek milionů eur.

Pouze jedna nabídka

POLITICO v letech 2021 až 2024 přezkoumalo 110 řeckých veřejných soutěží financovaných EU především z obnovovacího fondu EU.

Naprostá většina zakázek, 101 nabídek, byla zadána jedné z 10 zkoumaných společností a nesoutěžila s žádným jiným uchazečem. Pouze devět nabídek mělo více než jednu nabídku.

Mluvčí Komise potvrdil, že obdržela dopis od European Dynamics týkající se tendru ESIDIS. | Julien Warnand/EPA

Dokonce i ve výběrových řízeních, kde se v jednom výběrovém řízení ucházelo více společností, každá společnost zdánlivě nabídla pouze jedinečný segment.

Na žádost o vyjádření mluvčí Komise uvedl, že rozhodnutí o udělení zakázek spadají do pravomoci příslušných řeckých orgánů.

"Primární odpovědnost za zajištění souladu s EU a národními pravidly pro zadávání veřejných zakázek leží na členských státech," dodal mluvčí.

Údajné zmanipulování nabídek

Stížnost ze strany European Dynamics byla postoupena úřadu OLAF, který ji zaslal úřadu EPPO k prošetření „potenciálních kriminálních živelů, které je úřad EPPO oprávněn vyšetřovat“, podle několika úředníků znalých případu.

Kromě telekomunikačních společností proběhly razie v IT a softwarových společnostech Byte, Uni Systems, Netcompany-Intrasoft, Space Hellas, Cosmos Business Systems a dvou poradenských společnostech Toolbox a Active.

OLAF na konkrétní otázky POLITICO neodpověděl. Jeho tisková kancelář uvedla: „OLAF obvykle nevydává komentáře k případům, kterými se může nebo nemusí zabývat, aby chránil důvěrnost jakéhokoli možného vyšetřování a případných následných soudních řízení a také zajistil respektování osobních údajů a procesních práv. . "

Podle zprávy Evropského účetního dvora z roku 2021 bylo přibližně 42,4 procenta veřejných zakázek v Řecku uděleno tam, kde byla pouze jedna nabídka. V roce 2011 obdrželo 15 procent zakázek pouze jednu nabídku.

Procento jednotlivých nabídkových řízení v zemích s podobným počtem obyvatel, jako je Portugalsko, Belgie a Česká republika, bylo 31,6 procenta, 27,1 procenta a 47,8 procenta.

Argument, který často používají obchodní úředníci, je, že vzor výběrových řízení s jednou nabídkou je způsoben stovkami otevřených nabídek. Společnosti nemají dostatek zdrojů, aby se účastnily každého z nich.

Tento článek byl aktualizován o komentář od Novy.